



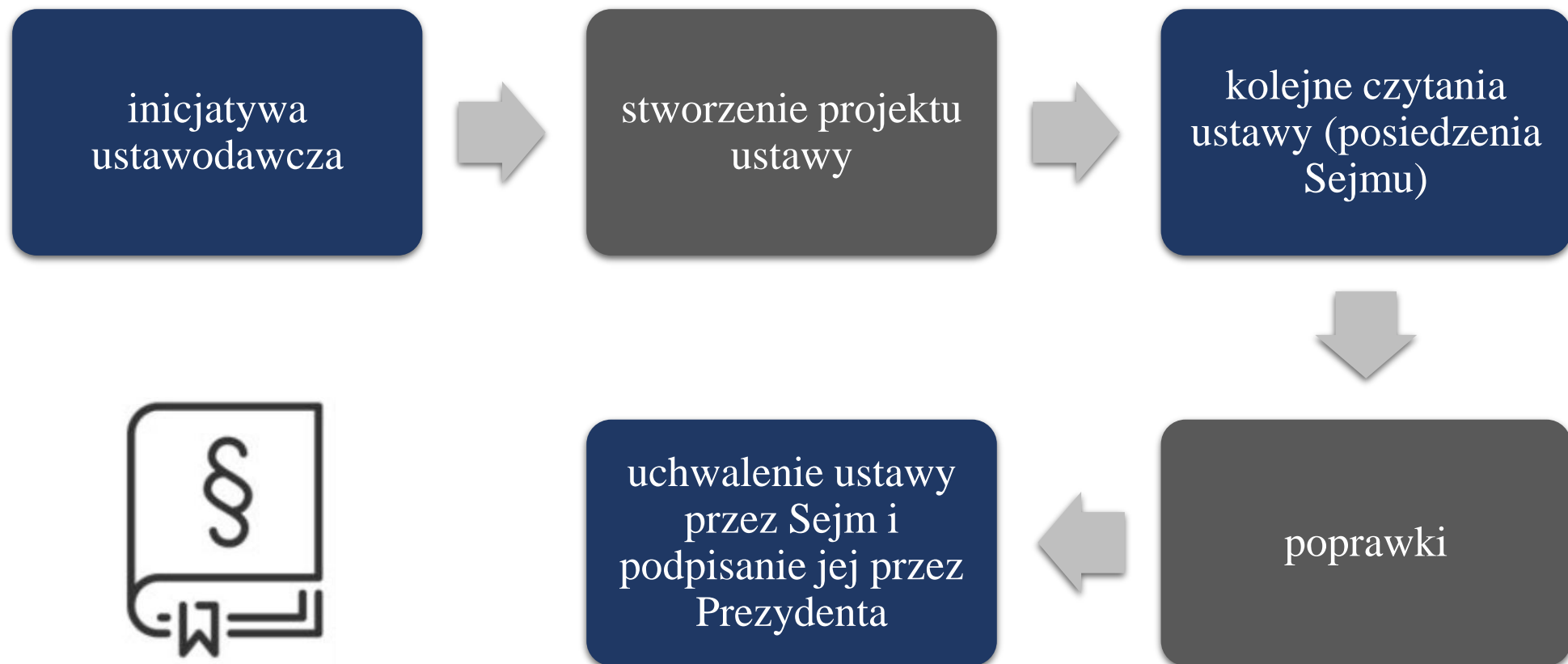
PODSTAWY LEGISLACJI

LEKCJA PRZYGOTOWANA PRZEZ

WYDZIAŁ DO SPRAW EDUKACJI
PRAWNEJ



Legislacja – proces stanowienia prawa





Legislacja – proces stanowienia prawa



Całość procesu legislacyjnego wieńczy ogłoszenie w Dzienniku Ustaw

Procedura legislacyjna jest ściśle określona przez Konstytucję RP i Regulamin Sejmu



Czy według Was ogłoszenie aktu prawnego to istotny element procesu legislacyjnego?



Dlaczego legislacja jest ważna również dla Ciebie?



Porównaj propozycje poniższych przepisów



Kto nabywa w celu odprzedaży z zyskiem bilety wstępu na imprezy artystyczne, rozrywkowe lub sportowe albo kto bilety takie sprzedaje z zyskiem,

podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.*

Kto nabywa w celu odprzedaży z zyskiem bilety wstępu na imprezy artystyczne, rozrywkowe lub sportowe albo kto bilety takie sprzedaje z zyskiem,

podlega karze grzywny do 250 zł.*



Porównaj propozycje poniższych przepisów



Kto, pomimo nieuiszczenia dwukrotnie nałożonej na niego kary pieniężnej określonej w taryfie, po raz trzeci w ciągu roku bez zamiaru uiszczenia należności wyłudza przejazd koleją lub innym środkiem lokomocji, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.*

Kto, pomimo nieuiszczenia dwukrotnie nałożonej na niego kary pieniężnej określonej w taryfie, po raz trzeci w ciągu roku bez zamiaru uiszczenia należności wyłudza przejazd koleją lub innym środkiem lokomocji, podlega karze grzywny do 500 zł.*



Podstawowe zasady techniki prawodawczej i środki techniki prawodawczej

Zasady Techniki Prawodawczej zawierają **reguły konstruowania aktów normatywnych** przez legislatorów

W dziale VIII Zasad Techniki Prawodawczej znajdują się **typowe środki techniki prawodawczej**, które ułatwiają redakcję przepisów



Jak myślicie, dlaczego ujednoczenie i usystematyzowanie zasad dotyczących konstruowania aktów normatywnych przez legislatorów jest takie ważne?



Dzięki Zasadom Techniki Prawodawczej wiemy jak:

określić adresata normy

wskazać okoliczności
zastosowania normy

prawidłowo definiować

zapewnić elastyczność
tekstu normatywnego

sformułować odesłania



Wskazanie adresata normy

Adresata normy wskazuje się:

wyrazem “kto”

przez użycie odpowiedniego określenia
rodzajowego



Art. 119 § 1 kodeksu karnego

Kto stosuje przemoc lub groźbę bezprawną wobec grupy osób lub poszczególnej osoby z powodu jej przynależności narodowej, etnicznej, rasowej, politycznej, wyznaniowej lub z powodu jej bezwyznaniowości, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.



Art. 121a ust. 6 ustawy Prawo oświatowe

Uczeń odbywający staż uczniowski otrzymuje miesięczne świadczenie pieniężne, chyba że strony umowy o staż uczniowski, postanowią, że staż jest odbywany nieodpłatnie.



Wskazanie adresata normy

Jeśli adresatem jest podmiot innych niż osoby fizyczne wskazuje się go przy użyciu:

nazwy rodzajowej

przez użycie odpowiedniego określenia
rodzajowego



*Art. 5 ust. 1 ustawy Prawo
o stowarzyszeniach*

Stowarzyszenia międzynarodowe mogą być tworzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej według zasad określonych w ustawie.



*Art. 12 ust. 5 Konkordatu między Stolicą
Apostolską a Rzeczpospolitą Polską*

Kościół Katolicki korzysta ze swobody prowadzenia katechezy dla dorosłych, łącznie z duszpasterstwem akademickim.

Wskaż adresata normy



Kto znieważa inną osobę za pomocą środków masowego komunikowania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.*

Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określi szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania kontroli płatników składek.**

* art. 216 § 2 kodeksu karnego

**art. 97 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych



Okoliczności zastosowania normy

Jeżeli norma ma mieć zastosowanie
w każdej sytuacji (we wszystkich okolicznościach)

w przepisie prawnym
nie wskazujemy okoliczności jej zastosowania

np. art. 31 ust. 1 Konstytucji RP:
“Wolność człowieka podlega ochronie prawnej.”



Okoliczności zastosowania normy

Jeżeli norma ma mieć zastosowanie
tylko i wyłącznie w konkretnych okolicznościach

okoliczności takie wskazuje się w sposób jednoznaczny i
wyczerpujący
stosując rodzajowe ich określenie

np. art. 134 ust. 2 Konstytucji RP:
*“W czasie pokoju Prezydent Rzeczypospolitej sprawuje zwierzchnictwo nad Siłami
Zbrojnymi za pośrednictwem Ministra Obrony Narodowej.”*



Wskaż okoliczności zastosowania normy



Nie popełnia przestępstwa, kto w obronie koniecznej odpiera bezpośredni, bezprawny zamach na jakiegokolwiek dobro chronione prawem.*

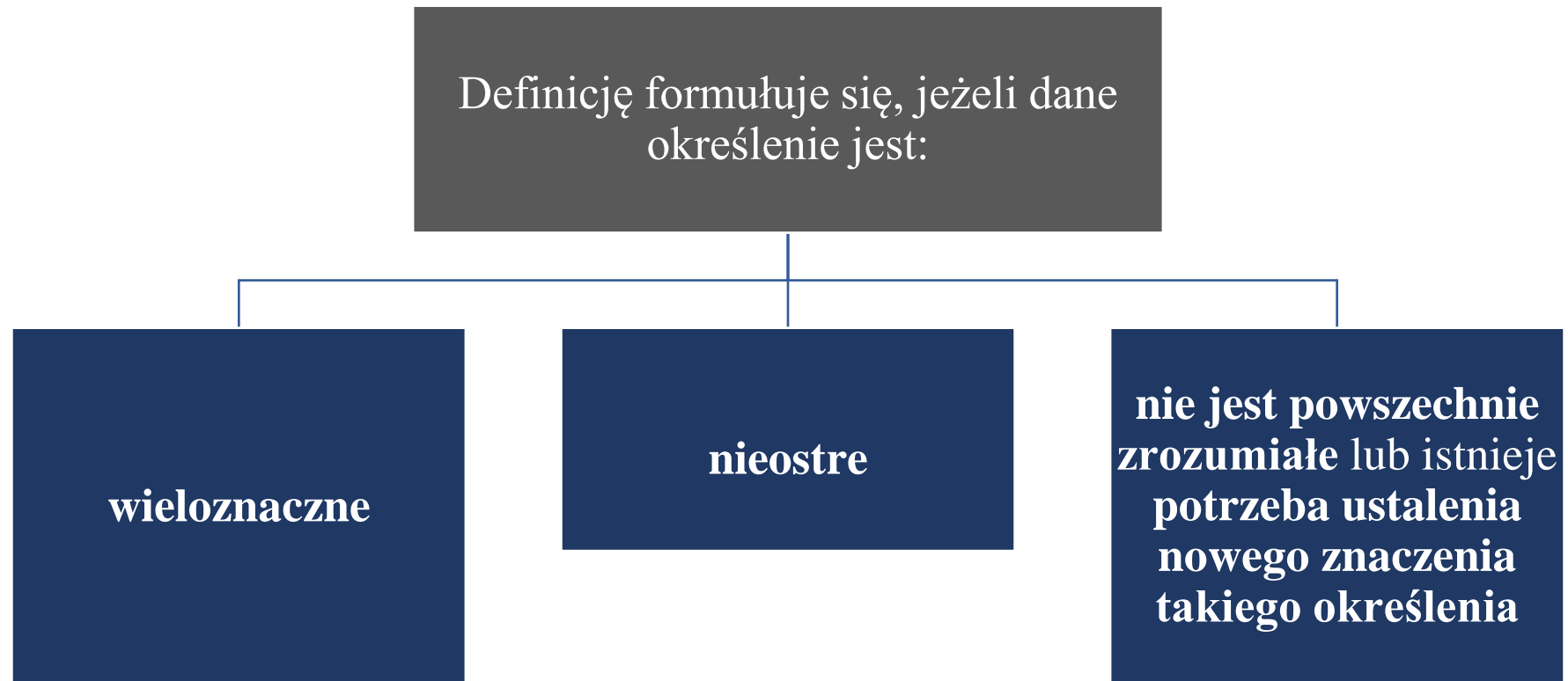
Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność prasy i innych środków społecznego przekazu.**

*art. 25 § 1 kodeksu karnego

**art. 14 Konstytucji RP



Definiowanie



Definiowanie



Używamy znaczenia określenia ustalonego przez definicję w danej ustawie

Jeżeli używamy innego znaczenia musimy je wyraźnie zaznaczyć



Definicja ma **wprost odnosić się do znaczenia określenia**

Określenie „a” oznacza b” albo **„Określenie „a” znaczy tyle co wyrażenie „b”**

Można także użyć zwrotu łączącego **„jest to”**



Spróbuj zdefiniować poniższe słowa:

MATURA

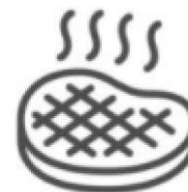
KONSTYTUCJA

Definicja zakresowa

Definicję zakresową - tworzy się przez
wyliczenie wszystkich elementów składowych

cechy organoleptyczne – zespół cech obejmujących smak, zapach, wygląd, w tym barwę i konsystencję, środków spożywczych, które można wyodrębnić i ocenić przy pomocy zmysłów człowieka;

(art. 3 ust. 3 pkt 6 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia)



Definicja zakresowa

Jeżeli wyliczenie nie jest możliwe dodaje się w szczególności:



“... i inne wskazane w przepisach...”

Ilekcroć w Kodeksie pracy jest mowa o **prawie pracy**, rozumie się przez to przepisy Kodeksu pracy **oraz przepisy innych ustaw i aktów wykonawczych**, określające prawa i obowiązki pracowników i pracodawców, **a także postanowienia układów zbiorowych pracy i innych opartych na ustawie porozumień zbiorowych, regulaminów i statutów** określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy

(art. 9 § 1 kodeksu pracy)

Definicja zakresowa

można także objaśnić znaczenie danego określenia przez **przykładowe wyliczenie** jego zakresu dodając słowa „**w szczególności**”



Ilekcją w ustawie jest mowa o:

„**rażącym zaniedbaniu**” – rozumie się przez to drastyczne odstępstwo od określonych w ustawie norm postępowania ze zwierzęciem, a **w szczególności** w zakresie utrzymywania zwierzęcia w stanie zagłodzenia, brudu, nieleczonej choroby, w niewłaściwym pomieszczeniu i nadmiernej ciasnocie;

(art. 4 pkt 11 ustawy o ochronie zwierząt)



Dopasuj dzienniki urzędowe do ich skrótów



Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej	M.P.
Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej “Monitor Polski”	Dz.Urz.WE
Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej	M.S.G.
Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich	Dz.Urz.UE
Monitor Sądowy i Gospodarczy	Dz.U.

ISAP – Internetowy System Aktów Prawnych



Internetowy System Aktów Prawnych (ISAP) to system informacji
prawnej Kancelarii Sejmu

Akty normatywne i inne akty prawne podlegające ogłoszeniu, ogłasza się
w formie dokumentu elektronicznego w bazie ISAP



Wejdź w wyszukiwarkę na stronie internetowej ISAP i znajdź jedną z omawianych dzisiaj
ustaw. Zwróć uwagę, że tekst ujednolicony to aktualna wersja aktu, odnosząca się do
dzisiejszego stanu prawnego. Jakie informacje możesz znaleźć na stronie dotyczącej danej
ustawy?



Budowa ustawy



Jak myślicie, dlaczego tak istotne jest, żeby ustawa zawierała wszystkie wymagane elementy? Czy ustawa bez tytułu mogłaby obowiązywać?



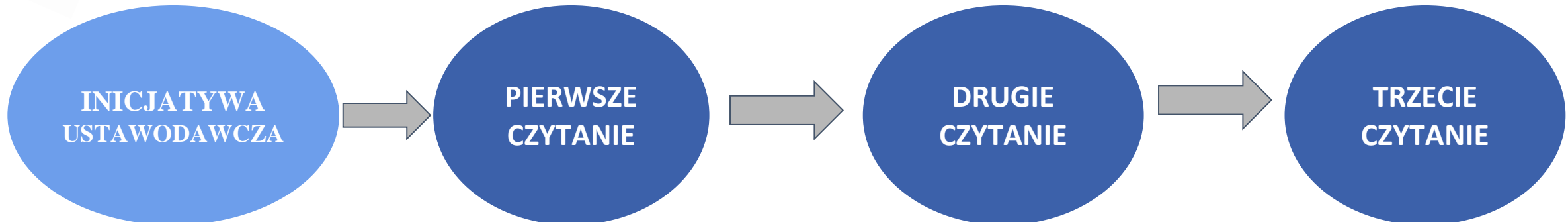
Jak przebiega proces legislacyjny?

Inicjatywę ustawodawczą posiadają:

- ✓ Prezydent
- ✓ Rząd
- ✓ Senat
- ✓ posłowie (grupa co najmniej 15 posłów lub komisja sejmowa)
- ✓ grupa co najmniej 100 tysięcy obywateli



Projekt ustawy trafia do Sejmu, który uchwała ją w trzech czytaniach





SEJM

Proces legislacyjny



SENAT

przyjmuje ustawę bez zmian
(Marszałek Sejmu przekazuje
ustawę Prezydentowi do podpisu)

wnosi poprawki do ustawy
(ustawa ponownie trafia do Sejmu,
by ten rozpatrzył poprawki
wniesione przez Senat. Jeżeli Sejm
nie odrzuci poprawek Senatu do
ustawy uważa się je za przyjęte)

odrzuca ustawę w całości



Jak myślisz, czy odrzucenie ustawy przez Senat w całości uniemożliwia jej dalsze procedowanie i powoduje zakończenie prac nad nią?



Proces legislacyjny



Po uchwaleniu ustawy
(rozpatrzeniu jej przez Sejm i Senat)
przekazywana jest ona Prezydentowi RP do podpisu



Prezydent RP może:

- ✓ **podpisać ustawę i zarządzić jej ogłoszenie** w "Dzienniku Ustaw"
(ustawa co do zasady wchodzi w życie po 14 dniach od jej opublikowania)
- ✓ **odmówić podpisania ustawy** i w ciągu 21 dni przekazać ją Sejmowi z umotywowanym wnioskiem o ponowne rozpatrzenie (**prawo weta**)
- ✓ **zwrócić się do Trybunału Konstytucyjnego** z wnioskiem w sprawie zgodności ustawy z Konstytucją RP.

Jak Ty możesz wpływać na legislację?



ubiegać się o stanowisko posła, senatora, Prezydenta



złożyć petycję do Kancelarii Sejmu

wystąpić z inicjatywą obywatelską



wziąć udział w konsultacjach społecznych



Jaką ustawę byś wprowadził lub zmienił?



Zachęcamy do śledzenia strony **Wydziału ds. Edukacji Prawnej Ministerstwa Sprawiedliwości**:

<https://www.facebook.com/Edukacja-Prawna>

na której znajdziecie szczegóły programu **“Lekcji o Legislacji”**.
Dostęp do strony zyskasz także skanując kod QR znajdujący się
poniżej.



DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ I ZACHĘCAMY DO ŚLEDZENIA KOMUNIKATÓW!